

TAL OG **TENDENSER**

FRA SLETDET RÅDGIVNINGEN I RED BARNET

ÅRSRAPPORT **2023**

0%

INDHOLDSFORTEGNELSE

1. Kort om SletDet Rådgivningen	3
2. Tal og tendenser – kort fortalt	5
3. Hvilken data bygger rapporten på?	6
4. Så mange børn og unge har SletDet Rådgivningen nået i 2023	7
5. Hvem søger hjælp – og hvad kontakter de rådgivningen om?	10
6. Tendenser i digitale krænkelser	15
7. Samtaler om afpresning og trusler	21
8. Sådan fungerer trusted flagger-arbejdet	26
9. SletDet Rådgivningen 2023 – sådan bruger vi tal og tendenser	28
Bilag 1: Metode og databeskrivelse	30

1. KORT OM SLETDet RÅDGVNINGEN

SletDet Rådgivningen er Danmarks eneste professionelle rådgivning, der giver specialiseret hjælp til børn og unge, som har været udsat for digitale krænkelser og ubehagelige oplevelser på nettet. Siden 2016 har SletDet Rådgivningen hjulpet børn, unge, forældre og fagpersoner med at håndtere digitale krænkelser som for eksempel deling af billeder uden samtykke, voldsomt indhold, mobning på digitale platforme, afpresning med seksuelt materiale og grooming. Rådgivningen arbejder også forebyggende ved at tilbyde råd og vejledning i forbindelse med bekymringer om digitale krænkelser eller spørgsmål om lovgivning og rettigheder.

SletDet Rådgivningen er akkrediteret af RådgivningsDanmark og tilbyder fortrolig rådgivning via telefon, mail og chat.

SletDet Rådgivningen tilbyder

1. Psykologisk førstehjælp, hvor sagen bliver talt igennem med barnet eller den unge.
2. Rådgivning om, hvilke rettigheder barnet eller den unge har, og hvad de kan gøre for at begrænse skaden.
3. Hjælp til at kontakte de sociale medier med henblik på at få fjernet krænkende billeder, videoer eller profiler og kontakte politiet og andre myndigheder (for eksempel sociale myndigheder).
4. Rådgivning, støtte og vejledning til, hvordan man som barn eller ung bedst kan involvere forældre eller andre trygge voksne, hvis der er ønske om det.
5. Rådgivning, støtte og vejledning til forældre, pårørende og fagpersoner, som søger viden og oplysning, om, hvordan børn kan færdes trygt og sikkert online.

Etableret trusted flagger-samarbejde

Rådgivningen har siden 2019 fungeret som trusted flagger hos en række digitale platforme og har i dag et veletableret trustet flagger-samarbejde med 14 platforme – herunder Snapchat, Meta, TikTok og Youtube. Det betyder, at rådgiverne har mulighed for at anmelde digitale krænkelse på vegne af børn og unge. Det veletablerede samarbejde med de digitale platforme gør, at krænkende indhold hurtigt kan blive fjernet fra blandt andet sociale medier.

SletDet som videnscenter

I SletDet Rådgivningen sidder fagekspertter, som blandt andet arbejder med at drive og udvikle indsatser, som forebygger digitale krænkelse og beskytter og hjælper de børn og unge, der bliver udsat for noget voldsomt online. Rådgivningen er således også et videnscenter, der leverer oplysning og undervisning til børn og unge og rådgiver fagpersoner og forældre.

På SletDet Rådgivningens hjemmeside kan børn, unge, forældre, pårørende og fagpersoner få råd og information om blandt andet mobning på digitale platforme, afpresning og billeddeling, love og regler og vejledninger til funktioner på de forskellige sociale medier. Det er også muligt at chatte med en professionel rådgiver.

Med viden og indsigt i tendenser fra rådgivningen leverer Red Barnet undersøgelser og viden, der bidrager til en positiv samfundsudvikling i forhold til børns digitale beskyttelse, trivsel og dannelse. Herudover tilbyder SletDet Rådgivningen gratis oplæg til udskolingselever om digitale krænkelse, og hvordan man håndterer dem via *SletDet Fortæller*.

2. TAL OG TENDENSER – UDVALGTE RESULTATER

SletDet Rådgivningen har i 2023 gennemført

1.680 rådgivningssamtaler

via telefon, mail eller chat om børn og unge, der har oplevet digitale krænkelse eller noget andet ubehageligt på nettet.

Chatbotten, som er tilgængelig døgnet rundt på SletDet Rådgivningens hjemmeside, er blevet brugt

812 gange til at søge information og vejledning om digitale krænkelse.

Der har været

1.002 rådgivningsforløb,

hvilket er en stigning i forhold til tidligere år. I hvert fjerde forløb har der været brug for to eller flere samtaler med en rådgiver. I gennemsnit har der været 1,6 rådgivningssamtaler pr. forløb.

Hvert femte rådgivningsforløb har handlet om afpresning eller trusler.

84 procent

af rådgivningsforløbene om afpresning og trusler har været baseret på seksualiseret indhold som intime billeder eller lignende.

Ukendt nummer

1 time siden

Hvis du ikke overfører pengene til mig, deler jeg dine nøgenbilleder med alle.

Rådgivningsforløbene om afpresning viser, at **drenge** typisk oplever at blive afpresset for penge, mens **piger** afpresnes i forhold til mere materiale af intim karakter.

SletDet har oplevet en **markant stigning** i rådgivningsforløb om økonomisk afpresning.

3. HVILKEN DATA BYGGER RAPPORTEN PÅ

Denne årsrapport er et overblik over Red Barnets SletDet Rådgivning via data, der er indsamlet i forbindelse med rådgivningsarbejdet. Det betyder, at rapporten giver et indblik i, hvad børn og unge oplever af digitale krænkelse og ubehagelige oplevelser på nettet. Den er ikke repræsentativ for alle børn og unge i Danmark¹.

**Kapitel 4: 'Så mange børn og unge har SletDet Rådgivningen nået i 2023' og
kapitel 5: 'Hvem søger hjælp – og hvad kontakter de rådgivningen om?'**
(1680 rådgivningssamtaler og 1.002 rådgivningsforløb)

**Kapitel 6
'Tendenser i digitale krænkelse'**
(640 rådgivningsforløb)

**Kapitel 7
'Samtaler om afpresning og trusler'**
(200 rådgivningsforløb)

Alle tal er baseret på data fra SletDet Rådgivningen – herunder data fra rådgivningens registreringssystem, chatbot og brugerevaluering. Vi har oplysninger om brugerens køn og alder i rådgivningsforløb om konkrete digitale krænkelse. Rådgivningen implementerede et nyt registreringssystem i slutningen af 2022, og det er således ikke muligt at lave direkte sammenligninger med opgørelser fra tidligere år².

De kvalitative beskrivelser er baseret på indhold fra mails, chatbeskeder, brugerevalueringer, rådgivernes beskrivelser og interviews med rådgiverne. Den kvalitative data er behandlet, og cases er ikke baseret på enkeltstående rådgivninger eller individuelle historier. Alle citater er blevet anonymiseret.

I forhold til data fra brugerevalueringen er skemaet bag blevet justeret i løbet af 2023. Skemaet bliver primært delt som link ved afslutning af mail- eller chatrådgivninger.

Gennemgangen af tendenser og tematikker fra chatbotten baserer sig på data fra august og december 2023 og januar 2024.

¹Red Barnet offentliggør i september 2024 en ny repræsentativ undersøgelse af børn og unges oplevelser med digitale krænkelse i Danmark.

²Læs mere om ændringerne i bilag 1 Metode og databeskrivelse

4. SÅ MANGE BØRN OG UNGE HAR SLETDET RÅDGIVNINGEN NÅET I 2023

SletDet Rådgivningen har i 2023 gennemført 1.680 rådgivningssamtaler med og om børn og unge, der har oplevet digitale krænkelser eller noget andet ubehageligt på nettet. Samtalerne har været med børn og unge, der selv har kontaktet rådgivningen, eller forældre, pårørende og fagpersoner, der har rakt ud på vegne af et barn eller på grund af en bekymring. Udover rådgivningssamtalerne har der været 233 samtaler, hvor rådgivningen har været i kontakt med en tredjepart som for eksempel et socialt medie på vegne af barnet eller den unge. De samtaler, der relaterer sig til den samme krænkelse eller forespørgsel, bliver samlet i et rådgivningsforløb. I 2023 blev der opstartet 1.002 forskellige rådgivningsforløb. Det er en stigning i forhold til tidligere år³.

SLETDET RÅDGIVNINGEN I 2023

SletDet Rådgivningen har i 2023 modtaget i alt 2.834 henvendelser via rådgivningens tre platforme – telefon, mail og chat. Af disse var der 730 henvendelser, der ikke kunne besvares grundet travlhed i rådgivningen, eller fordi opkald og chats kom uden for rådgivningens åbningstid. Alle henvendelser, der besvares i form af rådgivning, bliver registreret som rådgivningssamtaler i rådgivningens registreringssystem.

³Læs mere i bilag 1 Metode og databeskrivelse

Definitioner:

Rådgivningssamtaler er samtaler, hvor der er direkte kontakt mellem en rådgiver og en bruger, og der ydes rådgivning. Tallet dækker over både indgående og udgående samtaler og omfatter samtaler på mail, telefon og chat.

Tredjepartssamtaler er korrespondancer med ikke-rådsøgende aktører – primært digitale platforme, men det kan også være politi, kommuner eller andre institutioner og organisationer.

Rådgivningsforløb indeholder en eller flere samtaler (både rådgivningssamtaler og tredjepartssamtaler), som knytter sig til en unik problemstilling og en tematik.

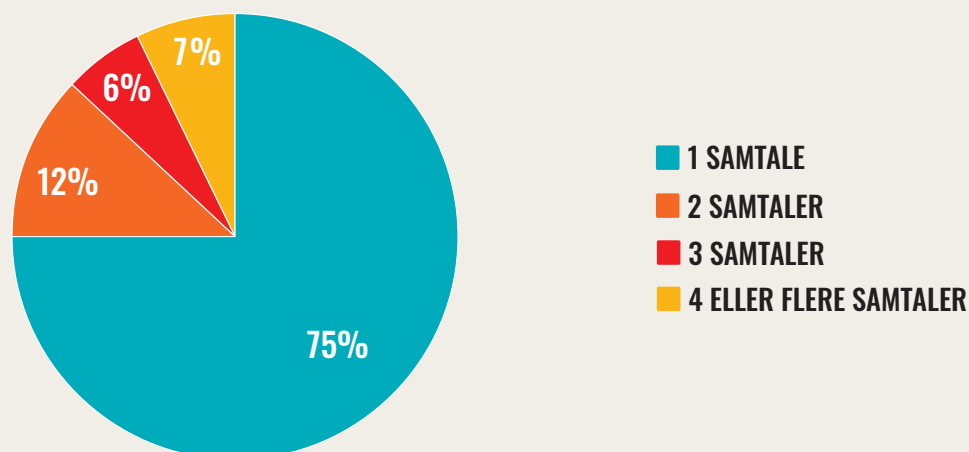
Chatbotinteraktioner er kontakter mellem en bruger og chatbotten, hvor brugeren har haft minimum én interaktion med chatbotten.

Henvendelser er ethvert forsøg på kontakt fra omverden til SletDet Rådgivningen, via mail, telefon og chat samt chatbot i de tilfælde, hvor brugeren via chatbotten beder om at blive kontaktet af en rådgiver.

Ofte er en enkelt samtale nok

Der er stor forskel i kompleksiteten i de forskellige rådgivningsforløb. Langt de fleste forløb bestod kun af én rådgivningssamtale, mens der i 13 procent af forløbene var brug for tre eller flere rådgivningssamtaler.

Figur 1. Rådgivningsforløb i 2023 fordelt på antallet af rådgivningssamtaler (procent).

Kilde: SletDet Rådgivningen 2023, n=991 (forløb der er startet og afsluttet i 2023)

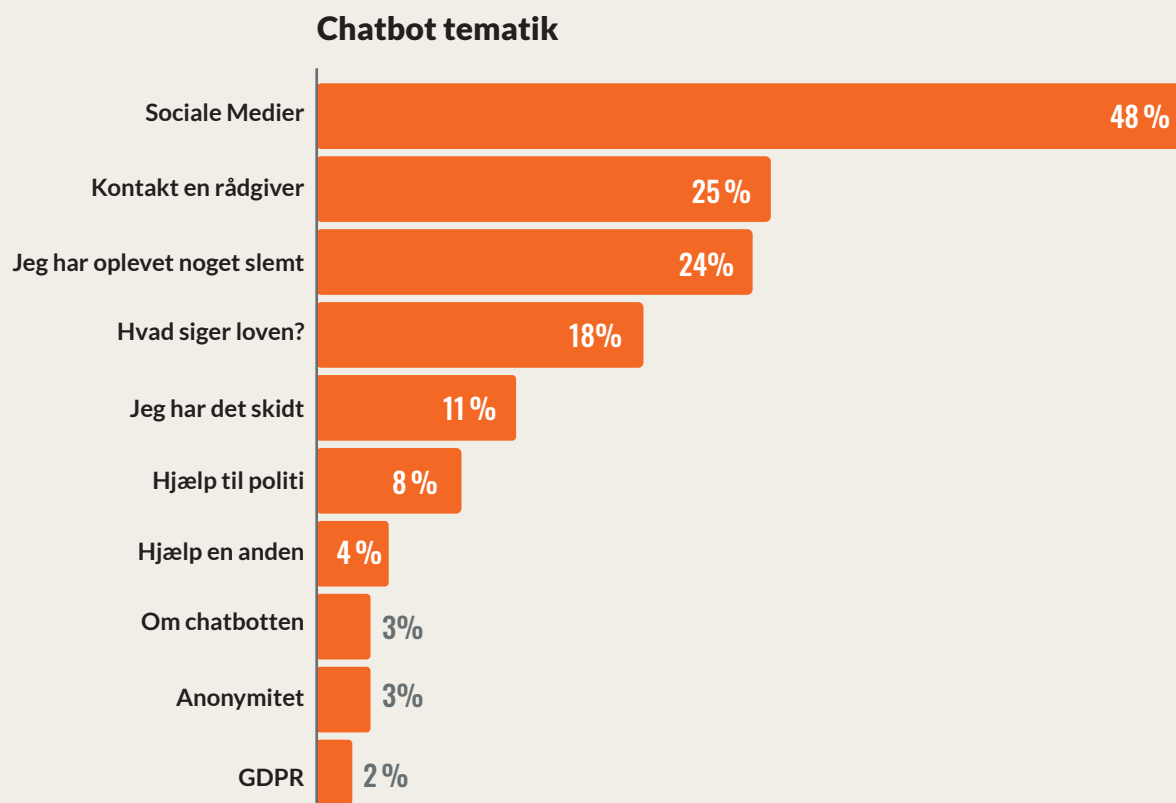
Chatbotten

På SletDet Rådgivningens hjemmeside er der en chatbot, der døgnet rundt kan svare på spørgsmål om rettigheder, lovgivning og henvise til vejledninger om, hvordan man for eksempel sletter sin profil eller laver en anmeldelse til en digital platform.

Chatbotten har i løbet af 2023 været brugt 812 gange, 44 gange har en bruger via chatbotten bedt om at blive kontaktet af en rådgiver.

Brugerne spørger hyppigst til de sociale medier. Det viser en stikprøve på tre måneder, hvor 48 procent af spørgsmålene pegede i netop den retning. Det kan for eksempel handle om, at brugeren gerne vil vide, hvordan man sletter sine profiler eller blokerer en andens profil. 25 procent af henvendelserne i chatbotten handlede om, hvordan man kan kontakte rådgivningen, og 24 procent af brugerne havde konkrete spørgsmål til noget voldsomt, de havde oplevet. I de tilfælde vil chatbotten opfange, at brugeren kan have behov for at tale med en rådgiver og give mulighed for at lave en kontakthanmodning. Det benyttede 11 brugere sig af på de tre måneder, stikprøven varede, og det svarer til knap syv procent. Chatbotten oplyser også om rådgivningens åbningstider og andre akutte hjælpemuligheder.

Figur 2. Søgte tematikker på chatbotten i august og december 2023 og januar 2024.

Kilde: SletDet chatbot stikprøve 2023-2024, n=89

Note: Figuren er baseret på 89 chatbotinteraktioner fra tre måneder, hvor det var muligt at identificere en tematik. En interaktion kan indeholde mere end én tematik. Derfor bliver det mere end 100 procent, når søjlerne bliver lagt sammen. I løbet af de tre måneder var der i alt 159 chatbotinteraktioner. I 44 procent af dem var det ikke muligt at identificere en tematik.

5. HVEM SØGER HJÆLP – OG HVAD KONTAKTER DE RÅDGIVNINGEN OM?

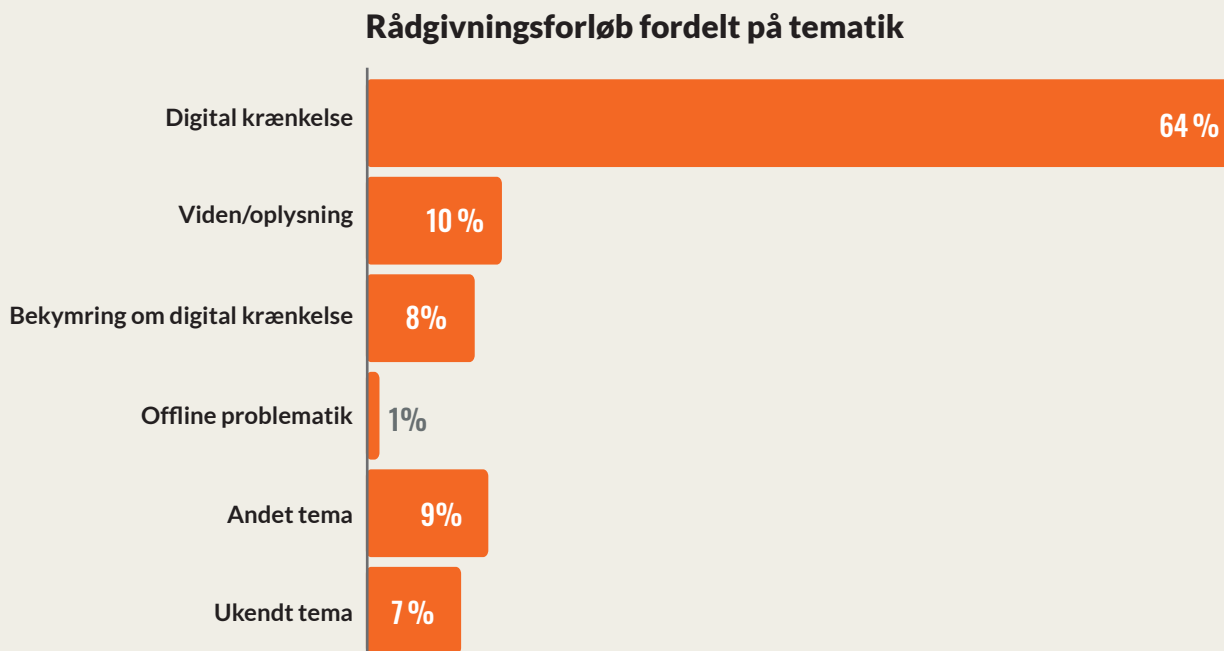
Ud af de 1.002 rådgivningsforløb i 2023 handlede 64 procent om konkrete digitale krænkelser. 18 procent af henvendelserne kom før, der var sket en krænkelse og havde en forebyggende karakter. Den slags henvendelser handler ofte om, at et barn, en ung eller en voksen er bekymret for digitale krænkelser, har brug for mere viden om digitale medier eller er i tvivl, om der er sket en mulig krænkelse.

Det er en vigtig del af SletDet Rådgivningens arbejde at hjælpe med at forebygge digitale krænkelser og at skabe god grobund for dialog mellem børn, unge og voksne. Det kan nemlig styrke børn og unge i at have kontrol over deres privatliv på nettet og i at kende lovgivningen og deres rettigheder.

Eksempler fra rådgivningens forebyggende arbejde:

En mor til en 12-årig pige ringer ind til SletDet, da hun står i et dilemma. Resten af datterens klasse har Snapchat, men hun ønsker ikke, at hendes datter skal have Snapchat endnu. Her kan vi hjælpe med at tale dilemmaet igennem og sammen lægge en plan for, hvordan hun kan tale med sin datter, datterens klasse og bedst agerer fremadrettet.

Rådgivningen bliver kontaktet af en 16-årig dreng, der er nervøs for, om de nøgenbilleder, han har delt med sin nylige ekskæreste, vil blive delt med andre. Her kan vi hjælpe med at tale bekymringen igennem/møde ham i bekymringen og fortælle om hans rettigheder og lovgivningen på området. For eksempel at en ekskæreste ikke må gemme intime og seksuelle billeder af ham, når de har slået op.

Figur 3. Rådgivningsforløb fordelt på tematik⁴ (andel).

Kilde: SletDet Rådgivningen 2023, n=1.002

Tabellen på næste side viser antal og fordeling af rådgivningsforløb på tematik og underetmatikker. Hvert femte rådgivningsforløb i 2023 handlede om afpresning og trusler på digitale platforme og sociale medier. Trusler og afpresning handler om, at barnet eller den unge får overskredet sine grænser online. Det kan være, at barnet eller den unge bliver presset til at gøre noget, de ikke har lyst til, som for eksempel at sende penge eller intime billeder under trusler om billedeling, eller at der vil ske dem noget ubehageligt. I afsnit syv ses der nærmere på de rådgivningsforløb, der har handlet om dette.

Tre ud af syv bekymringshenvendelser relaterede sig til en bekymring for, at der var sket en seksualiseret digital krænkelse, mens rådgivningerne om viden og oplysning fordeler sig mellem lovgivning og rettigheder samt tekniske funktioner og regler på sociale medier.

⁴Ukendt tema bruges ved rådgivninger, hvor for eksempel en chat er startet, men det er uklart, hvilken rådgivning som brugeren søger. Der kan i denne type chat være brugere, som afprøver rådgivningen, inden de kontakter den 'rigtigt', disse henvendelser er kendt som testere i rådgivningstjenester. Andet tema bruges, når den tematik, som brugeren henvender sig om, ligger udenfor den liste af tematikker, det er muligt at vælge, i registreringssystemet. Det kan for eksempel være spørgsmål om selve rådgivningen.

Tabel 1. Rådgivningsforløb fordelt på tematikker og undertematiser (antal og procent).

Tematikker og undertematiser	Antal forløb	Andel
Digital krænkelse	640	64%
Afpresning/trusler	200	20%
Deling/optagelse uden samtykke	161	16%
Mobning/chikane	85	8%
Hacking	77	8%
Grooming ⁵	46	5%
Falsk profil/identitetsmisbrug	31	3%
Eksponering for voldsomt indhold	20	2%
Uønsket seksualisering	17	2%
Konflikt/skænderi	3	0%
Viden/oplysning	104	10%
Tekniske funktioner/regler på sociale medier	56	6%
Spørgsmål om lovgivning/rettigheder	48	5%
Bekymring om digital krænkelse	77	8%
Bekymring for, at der er sket en seksualiseret digital krænkelse	33	3%
Bekymring for at have mistet adgang til gammel profil	19	2%
Bekymring for grooming	17	2%
Bekymring for selv at være krænker	5	0%
Bekymring om hacking	3	0%
Andet tema	93	9%
Offline problematik	14	1%
Ukendt tema	74	7%

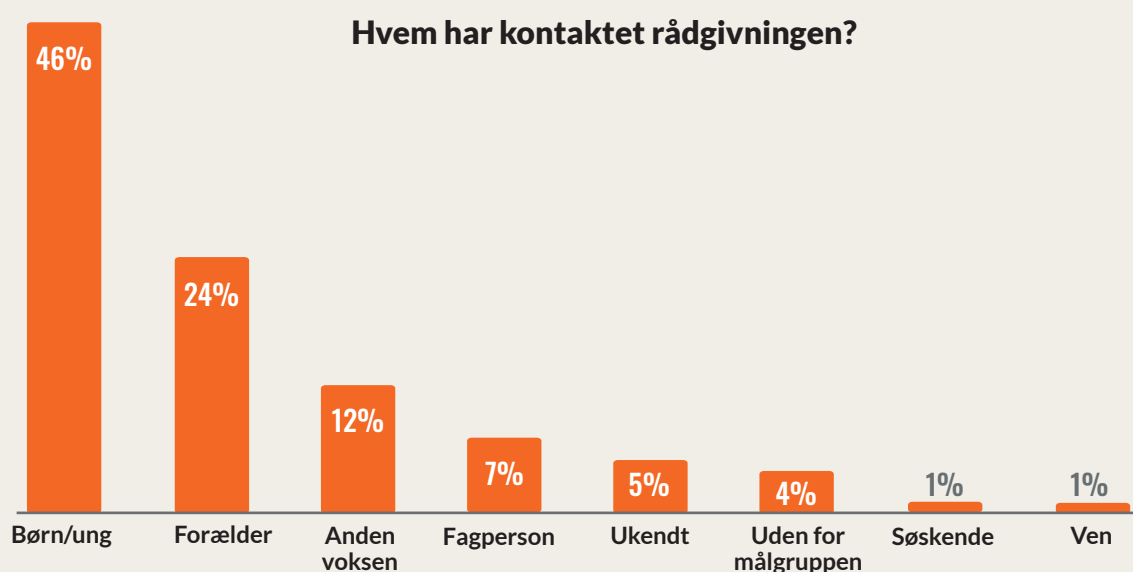
Kilde: SletDet Rådgivningen 2023, n=1.002. Tallene markeret med fed skrift giver sammenlagt 100%. Underkategorierne er markeret med kursiv. Der er foretaget afrunding af procenterne, hvorfor der kan forekomme afvigelser i summeringen.

⁵Grooming beskriver en proces, hvor en person opbygger en relation til et barn med henblik på at få barnet til (tilsyneladende frivilligt) at indgå i aktiviteter, der skal tilfredsstille den, der krænker. Begrebet anvendes altså om en persons manipulation af et barn for at kunne udføre seksuelle krænkelse. Grooming er en avanceret manipulationsproces, og det kan have alvorlige konsekvenser for det barn og den familie, der er udsat herfor.

Hvem kontakter SletDet Rådgivningen?

46 procent af dem, der henvender sig til SletDet Rådgivningen, er børn og unge, mens 24 procent er forældre. Men der er også andre voksne og fagpersoner, der kontakter rådgivningen. I 2023 var der seks forløb, der begyndte med, at en anden aktør, for eksempel en anden rådgivning, har søgt sparring (ikke vist i figuren nedenfor).

Figur 5. Rådgivningsforløb fordelt på, hvem den første samtale var med (procent).

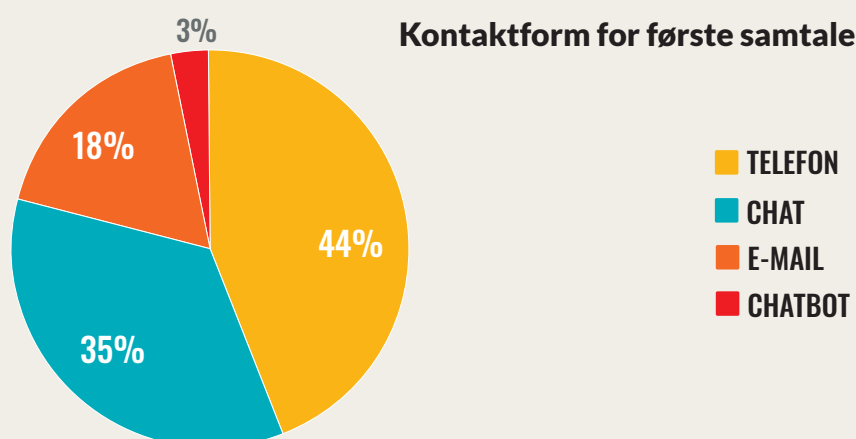

Kilde: SletDet Rådgivningen 2023, n=1.002

Hvordan kontakter de SletDet Rådgivningen?

De fleste rådgivninger starter via et opkald til rådgivningens telefon – nemlig 44 procent. 35 procent af forløbene begynder med, at brugeren har skrevet i chatten. 18 procent har henvendt sig via mail og tre procent via chatbotten.

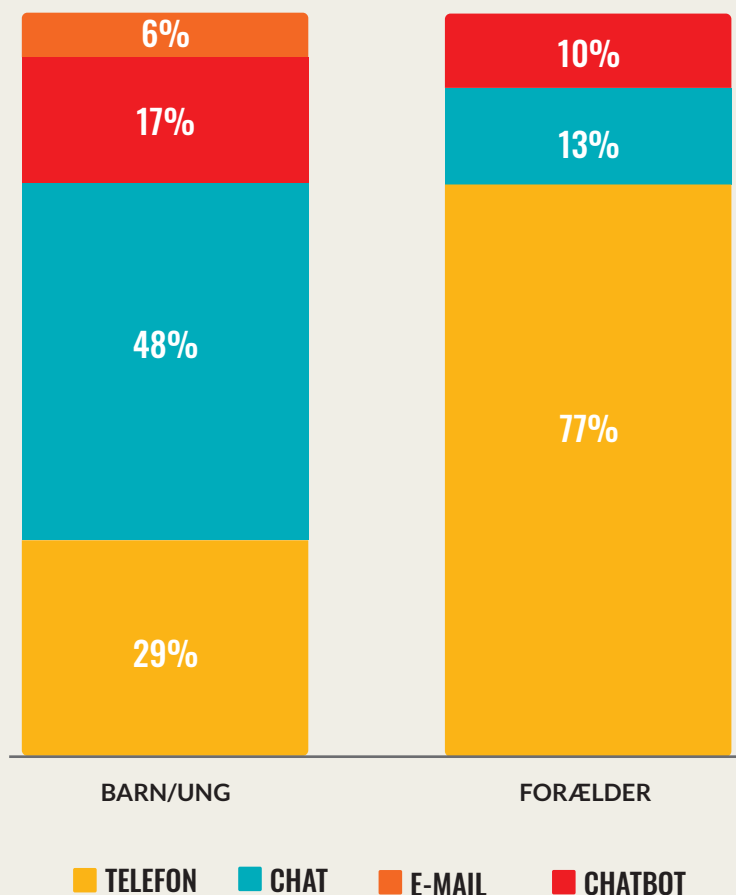
Figur 6. Rådgivningsforløb fordelt på kontaktform i første samtale (procent).

Kilde: SletDet Rådgivningen 2023, n=1.002

Figur 6. Andelen af børn og unge samt forældre fordelt på, hvilken kontaktform der blev brugt til opstart af rådgivningsforløb (procent).

Kontaktform for første samtale for henholdsvis børn, unge og forældre

Kilde: SletDet Rådgivningen 2023, børn og unge, n=460 forældre n=239

Forældrene foretrækker i høj grad at benytte sig af telefonen, når de rækker ud til rådgivningen, hvorimod børn og unge ser ud til at foretrække at bruge chatrådgivningen, hvor man kan være fuldstændig anonym. Vi ser dog også, at børn og unge gør brug af telefonrådgivningen. Det kan afhænge af akutheden og karakteren af den henvendelse, barnet eller den unge kontakter rådgivningen om. Alt dette understreger vigtigheden af, at SletDet Rådgivningen har forskellige kontaktmuligheder til forskellige behov, og at vi løbende analyserer vores tilgængelighed, og hvilke kontaktmuligheder som er relevante.

6. TENDENSER I DIGITALE KRÆNKELSER

Digitale krænkelse er ubehagelige oplevelser på de digitale platforme. De omfatter handlinger, hvor billeder, videoer, indlæg, beskeder eller sider bliver brugt på en måde, så en person føler sig truet, udnyttet, tvunget, udstillet, seksualiseret, diskrimineret, ked af det, bange eller bekymret.

Her ser vi nærmere på de 640 rådgivningsforløb, der har handlet om konkrete digitale krænkelse. Digitale krænkelse spænder bredt, og de børn og unge, der henvender sig, har oplevet alt fra at blive udsat for afpresning via sociale medier og få delt billeder uden samtykke til at få en profil hacket.

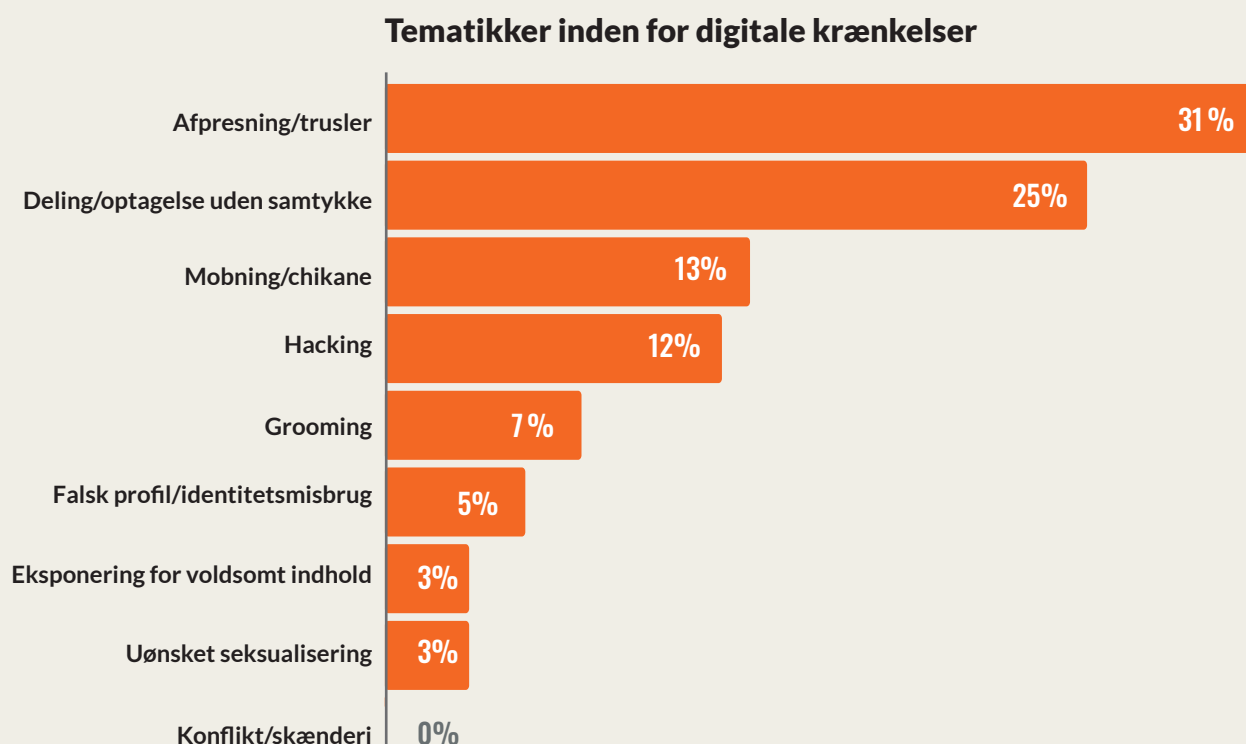
Overvægt af seksualiserede digitale krænkelse

De digitale krænkelse kan deles op efter, om de er seksualiserede eller ej. Når en krænkelse er seksualiseret, kan det være, at barnet eller den unge får delt indhold af seksuel karakter. Det kan også handle om afpresning – ”hvis ikke du giver mig penge, så deler jeg dit intime billede”. Eller det kan være uønskede og seksuelle kommentarer og beskeder på de sociale medier. I 56 procent af rådgivningsforløbene om konkrete digitale krænkelse, har krænkelsen haft en seksuel karakter (figur ikke vist).

Mange forløb om afpresning og trusler

Figuren nedenfor viser, hvordan rådgivningsforløbene om digitale krænkelse fordeler sig på forskellige tematikker.

Figur 7. Rådgivningsforløb om digitale krænkelse fordelt på undertematik (procent).

31 procent, altså knap hvert tredje af alle rådgivningsforløb om digitale krænkelse, har handlet om en form for afpresning eller trusler. I afsnit syv bliver dette tema udfoldet blandt andet i forhold til, hvilke typer af afpresning som børn og unge oplever. Rådgivningen oplever også mange henvendelser om deling af billeder og video uden samtykke. Denne tematik har vi rådgivet om i hvert fjerde rådgivningsforløb om konkrete digitale krænkelse.

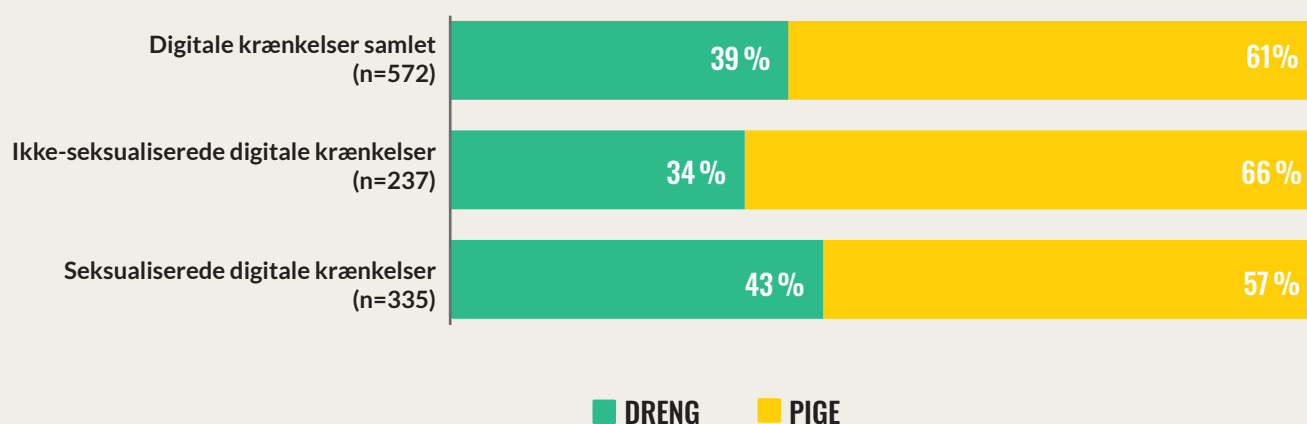
Køn og digitale krænkelse

Der er en overvægt af piger, som bliver krænkede – nemlig 61 procent, mens 39 procent er drenge⁶.

Der er en større andel drenge, der kontakter SletDet Rådgivningen om seksualiserede digitale krænkelse end ikke-seksualiserede. Blandt rådgivningsforløb om ikke-seksualiserede digitale krænkelse var 34 procent drenge, som var blevet krænkede, mens det blandt rådgivningsforløbene om seksualiserede digitale krænkelse var 43 procent drenge.

Figur 8. Rådgivningsforløb om børn og unge, der har oplevet krænkelse fordelt på køn og karakteren af krænkelsen (procent).

Kønsfordeling blandt børn og unge i rådgivningen i forløb om digitale krænkelse

Kilde: SletDet Rådgivningen 2023, n=572

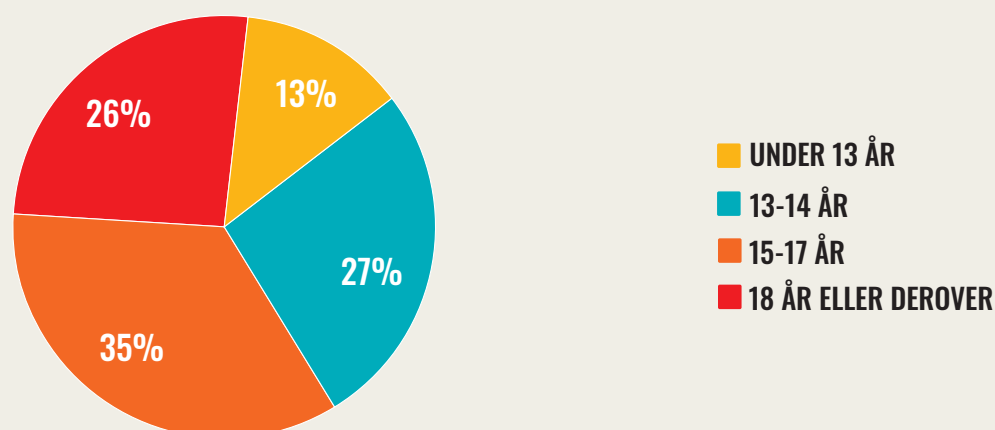
⁶Rådgivningen har mulighed for at bruge en ikke-binær kønsidentitetskategori, men denne kategori er endnu kun brugt i meget begrænset omfang, og på grund af diskretionshensyn udelades disse forløb, når der laves opgørelser fordelt på brugerens køn.

Alder og digitale krænkelse

I 13 procent af forløbene, knap hvert ottende, er det et barn under 13 år, der er blevet krænkelse. Data fra rådgivningen bekræfter derved mange undersøgelser, som viser, at selvom de fleste platforme i Danmark har en aldersgrænse på 13 år, er mange børn til stede før og i risiko for at opleve digitale krænkelse. Rådgivningen modtager også en del henvendelse fra personer, der er 18 år eller derover, som egentlig ikke er i rådgivningens målgruppe, men de kontakter rådgivningen, enten fordi krænkelsen fandt sted, da de var yngre, eller fordi de ikke ved, hvor de ellers skal henvende sig. Når denne gruppe kontakter rådgivningen, mens de står midt i en krise, giver rådgivningen dem råd med på vejen og information om, hvor de ellers kan henvende sig.

Figur 9. Rådgivningsforløb om børn og unge, der har oplevet krænkelse fordelt på alder (procent).

Aldersfordeling blandt børn og unge i rådgivningen i forløb om digitale krænkelse

Kilde: SletDet Rådgivningen 2023, n=515

Hvor foregår de digitale krænkelse?

Børn og unge befinder sig ofte på flere sociale medier ad gangen – også kaldet 'cross platform activity'. I forhold til at opleve en digital krænkelse på nettet er det derfor helt i tråd med børn og unges generelle aktivitet på nettet, at det ikke foregår i siloer, men foregår der, hvor børn og unge bevæger sig rundt. Derudover er det vores erfaring fra rådgivningen, at nogle af dem, som krænker, opfordrer børn og unge til at skifte platform i løbet af deres dialog, så de flytter deres kontakt over på en platform med andre muligheder i forhold til krænkelsen. I 20 procent af rådgivningsforløbene, hvor vi har oplysninger om platform, har krænkelsen fundet sted på mere end én platform.

Snapchat nævnes i 43 procent af rådgivningsforløbene, som den platform, hvor krænkelsen er sket, mens Instagram nævnes i 33 procent af rådgivningsforløbene og TikTok i 12 procent af forløbene. Tabellen nedenfor viser de platforme, som brugerne oftest nævner og i hvor stor en andel af rådgivningsforløbene, de bliver nævnt. I kategorien anden platform er blandt andre Roblox, Telegram, Messenger, Whatsapp og forskellige datingapps.

Tabel 2. Involverede platforme/medier i rådgivningsforløb omkring digitale krænkelse (antal og procent).

PLATFORM	Antal forløb	Andel
Snapchat	199	43%
Instagram	155	33%
TikTok	56	12%
Facebook	35	7%
Discord	22	5%
YouTube	15	3%
Omegle	10	2%
Privat enhed	10	2%
Anden platform	73	16%

Kilde: SletDet Rådgivningen 2023, n=467. Det har været muligt at registrere flere platforme pr. rådgivningsforløb, hvorfor ovenstående tabel summer til mere end 467. Platforme der er registrere i færre end 10 rådgivningsforløb indgår i kategorien anden platform

Note: I vores registreringssystem opdaterer vi årligt listen med platforme, hvor vores brugere bevæger sig digitalt.

Tabellen nedenfor viser, hvordan de digitale krænkelse fordeler sig på de forskellige platforme. Snapchat bliver oftest nævnt i forbindelse med forløb om afpresning og trusler, deling og optagelse uden samtykke og grooming, mens Instagram især nævnes, når det drejer sig om hacking, afpresning og identitetsmisbrug. Problemer med identitetsmisbrug og falske profiler er særligt udbredt hos TikTok for SletDet Rådgivningens brugere.

Tabel 3. Topfem over platforme i forløb om digitale krænkelse og hyppigheden heraf i relation til typen af digital krænkelse (procent).

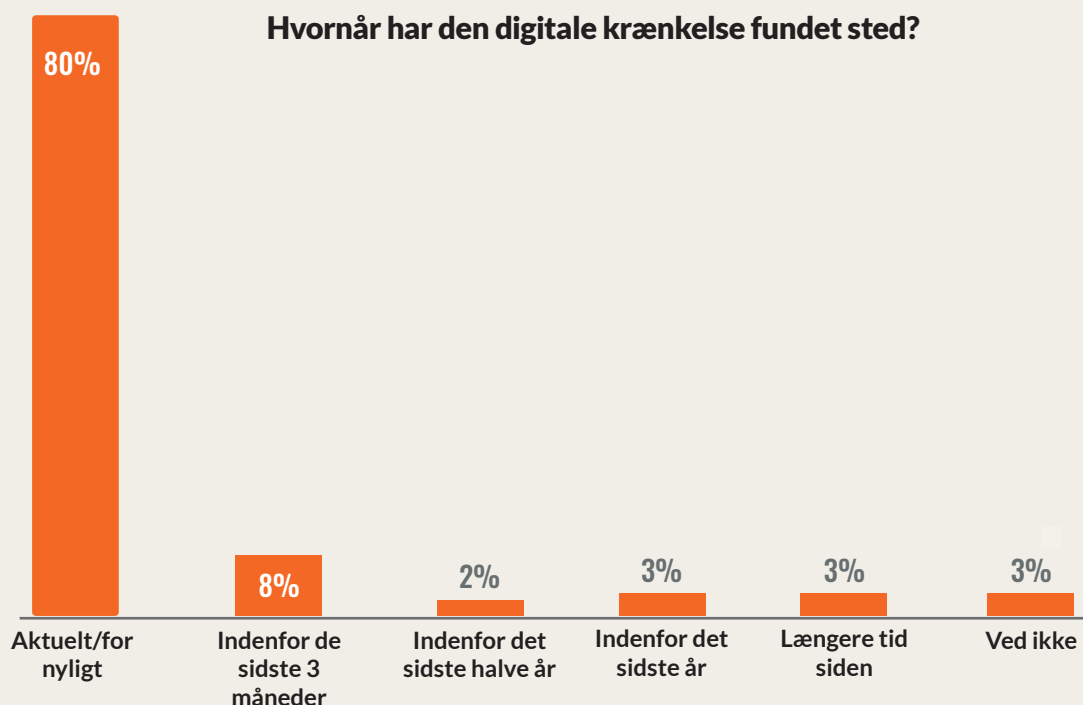
Type af digital krænkelse	Snapchat	Instagram	TikTok	Facebook	Discord
Afpresning/trusler (n=174)	48%	43%	1%	5%	4%
Deling/optagelse uden samtykke (n=103)	60%	17%	16%	4%	3%
Falsk profil/identitetsmisbrug (n=22)	9%	32%	50%	9%	0%
Grooming (n=34)	53%	18%	6%	0%	24%
Hacking (n=57)	11%	61%	0%	28%	0%
Mobning/chikane (n=63)	33%	22%	33%	6%	5%
Digitale krænkelse samlet	43%	33%	12%	7%	5%

Kilde: SletDet Rådgivningen 2023, n=467. Hvis platformene har været registreret i mindre end ti forløb inden for den enkelte type digitale krænkelse, er disse typer krænkelse udeladt af ovenstående tabel.

Hvornår bliver SletDet Rådgivningen kontaktet?

Hovedparten af rådgivningens brugere kontakter rådgivningen, mens krænkelsen sker eller lige efter. Men der er også en mindre gruppe (seks procent), der først kontakter rådgivningen over et halvt år efter, hændelsen har fundet sted. Fra blandt andet trusted flagger-samarbejdet ved vi, at det er vigtigt, at der bliver reageret hurtigt i forhold til at begrænse omfanget og konsekvenserne af den digitale krænkelse, og det er derfor positivt, at så mange rækker ud til rådgivningen hurtigt.

Figur 11. Rådgivningsforløb om børn og unge, der har oplevet krænkelser fordelt på, hvornår hændelsen fandt sted (procent).

Kilde: SletDet Rådgivningen 2023, n=546

7. SAMTALER OM AFPRESNING OG TRUSLER

Eksempel på en rådgivning om afpresning:

'Jeg ligger og ryster og jeg har også lige kastet op' fortæller en dreng. Han har ringet ind til SletDet Rådgivningen, fordi han er ved at blive afpresset med et nøgenbillede, han er i panik, og han er bange. Han græder lidt og får fremstammet, at *'hans forældre aldrig må få at vide, hvad der er sket'*.

I telefonen møder han en af SletDet Rådgivningens rådgivere. De to taler længe sammen. Rådgiveren møder drengen med venlighed og forståelse og prøver at skabe en følelsesmæssig ro gennem psykologisk førstehjælp. Sammen vender de om muligheden for, at han taler med en anden voksen, der ikke er hans forældre. Drengen fortæller, at han har et tæt forhold til sin moster. Sammen formulerer de en besked til hende og får den sendt afsted.

Drengen vender tilbage senere på aftenen for at fortælle, at mosteren har hentet ham. Han fortæller, at hun var meget forstående, og han er fuld af taknemmelighed overfor rådgiveren og siger *'det havde jeg ikke kunnet håndtere uden din hjælp'*.

Knap hver tredje af forløbene om konkrete digitale krænkelser handlede om afpresning og eller trusler, som for eksempel har vist sig ved:

- At barnet eller den unge er blevet presset til at gøre noget, de ikke har lyst til (eller som føles forkert).
- At barnet eller den unge er blevet truet med noget ubehageligt, hvis de ikke gjorde det, de blev bedt om.
- At barnet eller den unge har oplevet, at en person pludselig blev ubehagelig, fordi personen ville have, at de gjorde noget, de ikke havde lyst til, eller som ikke var en del af deres aftale.

Afpresningen og truslerne har i en stor del af forløbene (84 procent) handlet om seksualiseret indhold som for eksempel intime billeder og videoer.

Lidt over halvdelen af alle forløb om afpresning har handlet om, at et barn eller en ung er blevet økonomisk afpresset typisk med intimt materiale. Det betyder, at den, der afpresser har truet med at dele intime billeder, videoer eller lignende, hvis ikke barnet betaler. Hvert femte forløb har handlet om, at afpresseren forsøger at få flere intime billeder eller materiale af den, der er blevet afpresset.

I afpresningssagerne går truslen ofte på at dele det intime materiale med barnets eller den unges familie og venner. Det er også ofte det, som fylder, når vi møder dem i SletDet Rådgivningen, og de fortæller, at de er bange for, at materialet vil blive delt. Der er skam og skyld forbundet med at få spredt seksuelt og intimt materiale af sig selv på nettet, og det er den skam, den der afpresser udnytter. En typisk fremgangsmåde, SletDet Rådgivningen har set i flere rådgivningsforløb, er, at den der afpresser screenshotter barnets eller den unges venneliste eller liste over følgere, og bruger denne til at vise, hvem de vil og kan dele materialet med.

Tabel 4. Topfem over platforme i forløb om digitale krænkelser og hyppigheden heraf i relation til typen af digital krænkelse (procent).

	Antal	Andel
Afpresning	9	5%
Afpresning for intime billeder eller videoer	41	21%
Økonomisk afpresning/trusler	104	52%
Trusler	28	14%
Anden afpresning	18	9%
Samlet	200	100%

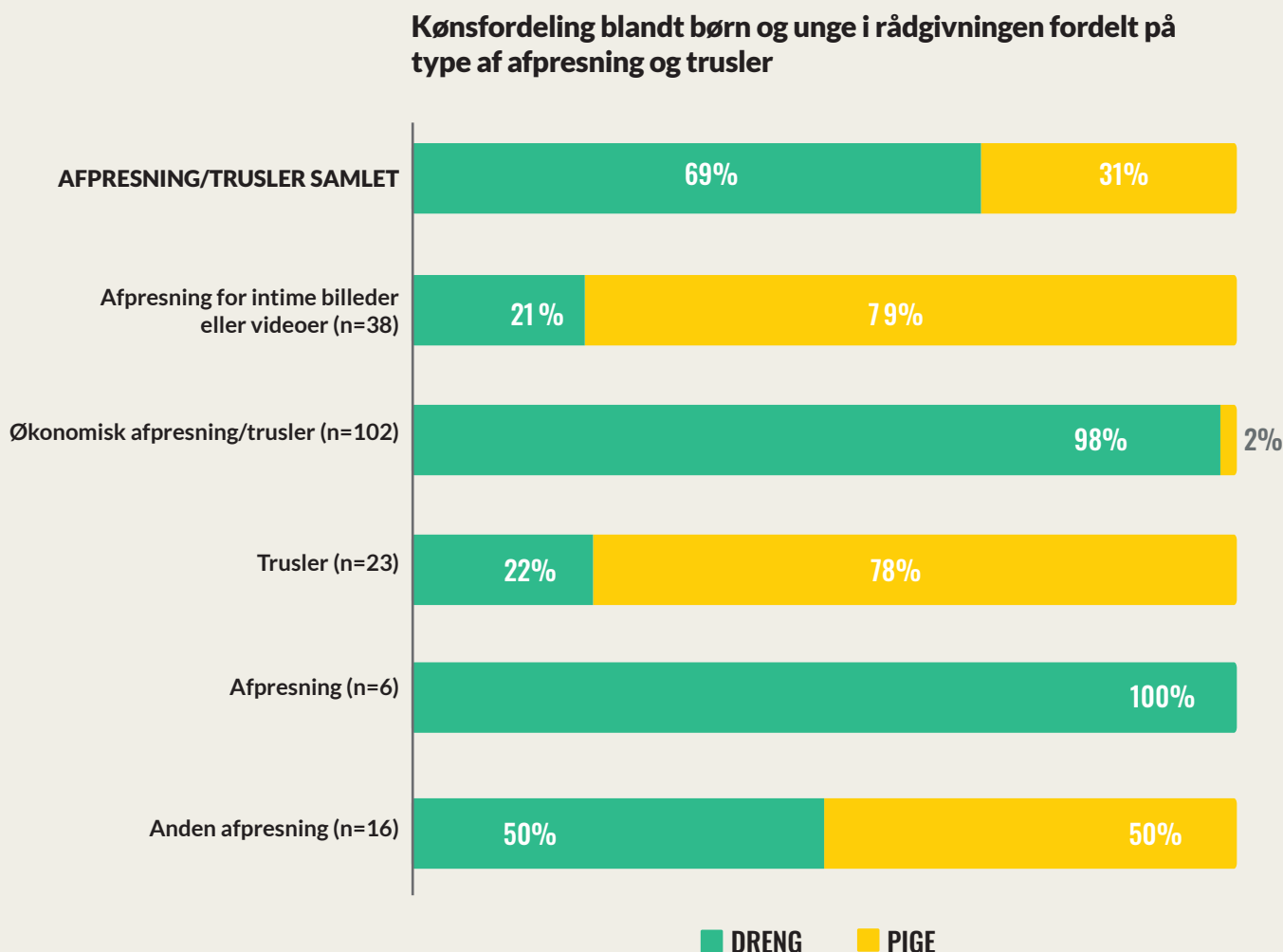
Kilde: SletDet Rådgivningen 2023, n=200, Der er foretaget afrunding af procenterne, hvorfor der kan forekomme afvigelser i summeringen.

Når et barn eller en ung modtager trusler, kan de variere i grad af alvor, men de bliver altid oplevet som voldsomme og krænkende for barnet. Truslerne kan også være ulovlige, hvis de handler om vold eller trusler på livet.

Drenge oplever oftest afpresning og trusler

Der viser sig en markant kønsforskel i forhold til, hvilke former for afpresning og trusler henholdsvis drenge og piger oplever. Det er hovedsageligt drenge, som oplever at blive afpresset økonomisk med for eksempel intime billeder, mens det overvejende er piger, der bliver afpresset for mere intimt materiale. Overordnet set er der flere drenge (69 procent) end piger (31 procent), der henvender sig til SletDet om afpresning og trusler. Det adskiller sig fra digitale krænkelser mere generelt, hvor drenge, der er blevet krænket, udgør 39 procent. (figur 9).

Figur 12. Kønsfordeling blandt børn og unge i rådgivningen, der har oplevet afpresning og trusler, samlet og fordelt på type af afpresning/trusler (procent).

Kilde: Kilde: SletDet Rådgivningen 2023, n=185

En rådgiver fortæller om, når de møder økonomisk afpresning i rådgivningen:

Vi støder rigtig meget på afpresningssager. Det har vi næsten hver dag. Det er ofte unge drenge eller mænd, der kontakter os, som er blevet afpresset med et nøgenbillede eller en video, som de har taget. Det er tit en engelsktalende gerningsperson, som afpresser dem for penge"

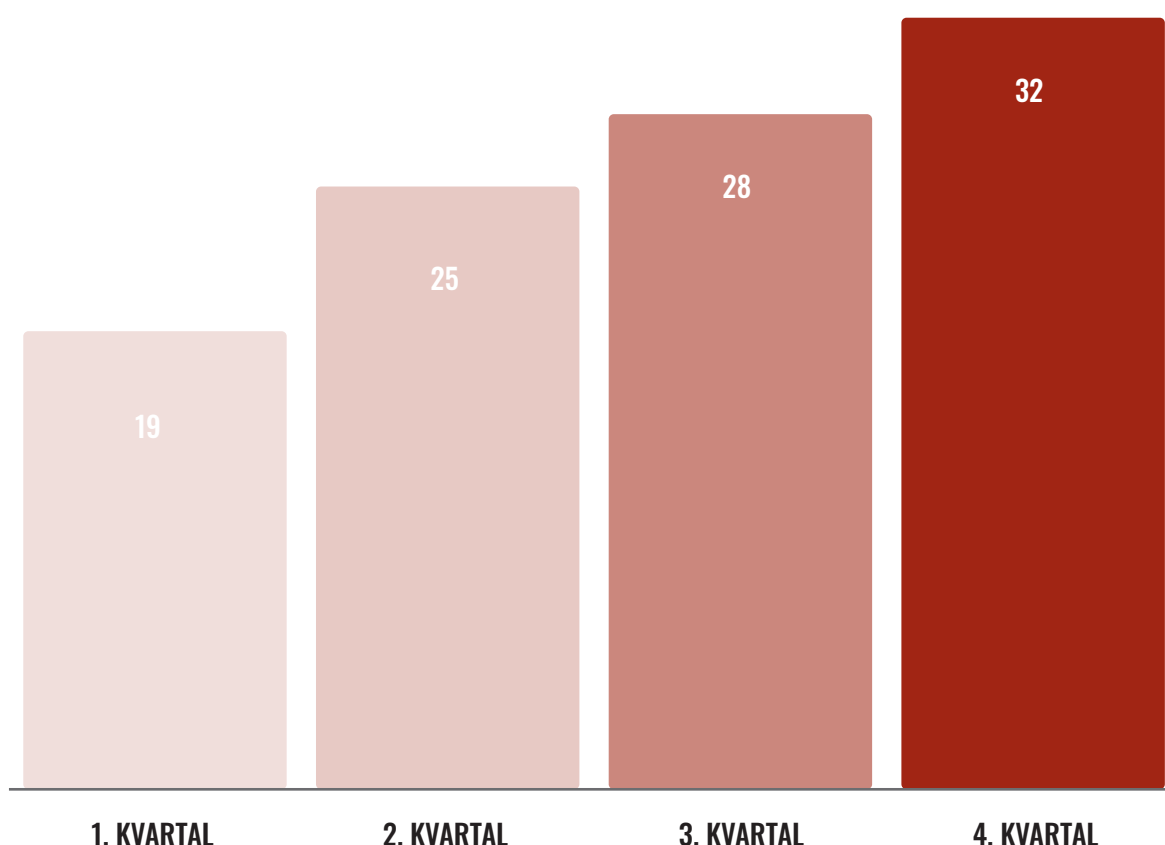
Det virker jo meget systematisk i hvert fald. Det er samme metode, de bruger. Med en falsk profil, der så kontakter og virker meget interesseret, og hurtigt får de overtalt og får delt nogle intimbilleder, og så klapper fælden. Ja. Og vi snakker minutter nogle gange. Eller timer, ikke. Fra de mødes første gang, til de begynder at afpresse."

Stigning i børn og unge, der oplever økonomisk afpresning

Som fortællingen fra rådgiveren illustrerer, ser SletDet Rådgivningen en tendens til, at nogle afpresningssager har den samme fremgangsmåde. Den, der afpresser, er fra udlandet og bruger en falsk profil. Afpresseren afpresser for penge ved at benytte ofrets intime billeder. Billeder, som de har snydt sig til ved at udgive sig for at være en person, de ikke var og med andre hensigter. Som rådgiveren fortæller, er denne type afpresningssager nogle, vi oplever flere og flere af, hvilket nedenstående figur også viser.

Figur 12. Rådgivningsforløb om økonomisk afpresning med seksuelt indhold pr. kvartal (antal).

Stigning i antallet af rådgivningsforløb om økonomisk afpresning i 2023

Kilde: SletDet Rådgivningen 2023, n=104

Rådgivningen har oplevet en støt stigning i antallet af forløb om økonomisk afpresning. I årets første kvartal af 2023 modtog rådgivningen 19 af den slags sager, mens det i sidste kvartal var oppe på 32, og med enkelte undtagelser tog afpresningen udgangspunkt i materiale af intim karakter. Det svarer til en stigning på 68 procent. Det stemmer også overens med en generel national og global tendens, hvor sager om økonomisk afpresning med intimt materiale er stigende. Blandt andet har politiets Nationale enhed for Særlig Kriminalitet set en fordobling i antallet af anmeldelser om pengeafpresning med intimt materiale fra 2022 til 2023. (NSK, feb. 2024).

Afpresning og trusler bliver oplevet mere alvorligt

Børn og unge, som oplever digitale krænkelser, føler ofte skyld og skam og giver udtryk for, at de ikke synes at det, de har oplevet, er alvorligt nok til at søge hjælp. Men når det gælder afpresning og trusler, er der et større antal børn og unge, der selv kontakter rådgivningen. Det kan være et udtryk for den alvorlige og voldsomme situation, de står i, når de bliver afpresset.

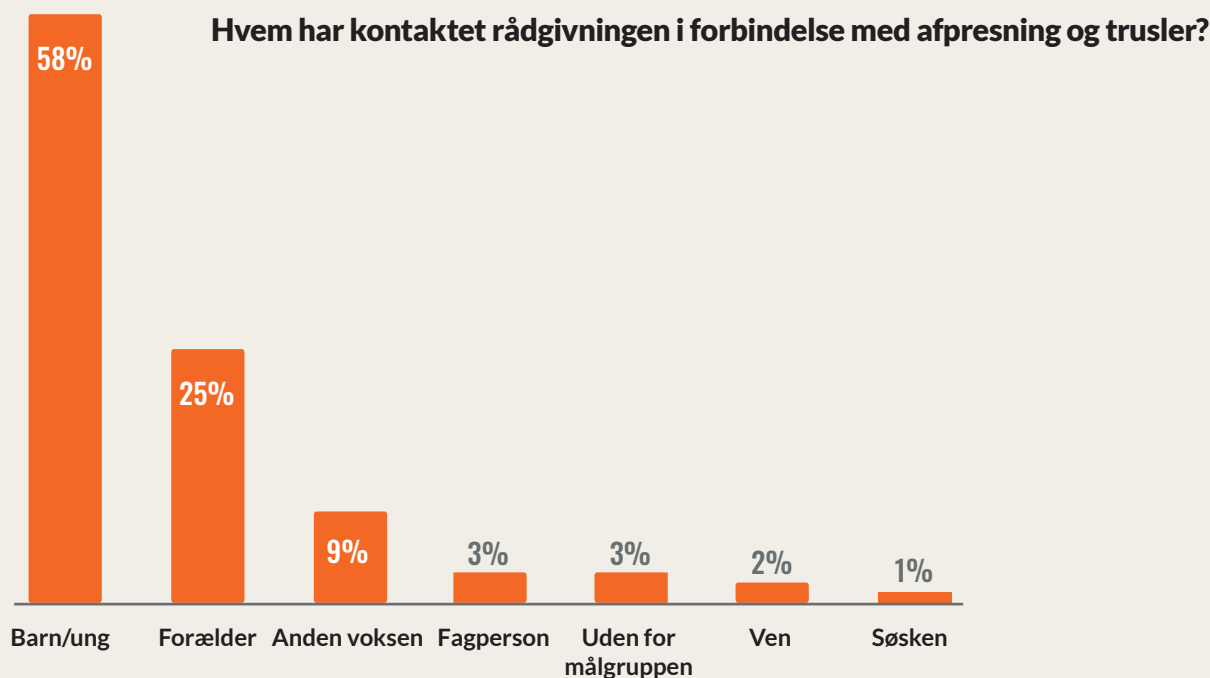

De fleste ringer jo, fordi de virkelig er i panik, og fordi de er meget nervøse for, hvad der sker med deres billeder, og det har været en voldsom oplevelse for dem.”

Rådgiver på SletDet Rådgivningen

Afpresnings- og trusselssager opleves ikke bare som mere alvorlige, de er ofte også komplekse, og der er brug for flere rådgivningssamtaler. Blandt andet har der i hvert tiende af disse forløb været fire eller flere samtaler mellem brugeren og rådgivningen.

Figur 13. Den første samtaleaktør i forløb om afpresning og trusler i 2023 (procent).

Kilde: SletDet Rådgivningen 2023, n=199

8. SÅDAN FUNGERER TRUSTED FLAGGER-ARBEJDET

SletDet Rådgivningen har altid haft fokus på at tilbyde børn og unge konkret hjælp til at rapportere og fjerne skadeligt eller krænkende indhold, der spredtes online. Vi ved, at dette er vigtigt for de børn og unge, der bruger vores rådgivning, fordi det kan være svært at rapportere til platformene. Især i komplekse sager, hvor indhold deles på tværs af platforme, og når barnet oplever negative konsekvenser som følge af denne spredning.

SletDet Rådgivningen havde i 2023 mulighed for at indberette til 14 forskellige platforme og kan på vegne af et barn eller en ung foretage anmeldelser direkte til dem, hvis der for eksempel er delt ulovligt materiale, deres konto er blevet hacket eller de udsættes for afpresning. I 2023 foretog rådgivningen 116 af den slags anmeldelser, hvoraf 83 er vurderet til at handle om ulovligt indhold og 33 vedrørte ikke-ulovligt-indhold. Når rådgivningen anmelder ikke-ulovligt indhold kan det for eksempel være i forbindelse med rådgivningsforløb om mobning.

Tabel 5. Anmeldelser foretaget på vegne af børn og unge fordelt på typen af anmeldelse (antal).

Emne for anmeldelse	Antal
Anmeldelser vedr. ulovligt materiale	83
Økonomisk afpresning for seksuelt materiale (Financial sextortion)	23
Deling af seksuelt/intimt materiale uden samtykke	19
Hacking	15
Afpresning for seksuelt materiale	9
Identitetsmisbrug	7
Grooming	5
Trusler mod individ	5
Anmeldelser vedr. lovligt materiale	33
Mobning	12
Deling af privat materiale uden samtykke	7
Mistet adgang til gammel profil	5
Chikane i form af grove kommentarer eller lign.	4
Chikane i form af seksualiserede kommentarer eller lign.	3
Eksposering for voldsomt indhold	2
Samlet antal anmeldelser i 2023:	116

Kilde: SletDet Rådgivningen 2023, n=116

Der blev lavet flest anmeldelser til Meta, der er virksomheden bag platformene Instagram, Messenger og Facebook (41 gange). Men Snapchat blev kontaktet næsten lige så mange gange (40).

Tabel 6. Anmeldelser foretaget på vegne af børn og unge fordelt på platform (antal).

PLATFORM	Antal
Meta (Facebook/Messenger/Instagram)	41
Snapchat	40
TikTok	23
Facebook	7
YouTube	5
Discord	5
Ikke-specificeret pga. diskretionshensyn	2

Kilde: SletDet Rådgivningen 2023, n=116

Rådgiverne vurderer fra gang til gang, om det er relevant at fortælle brugeren om de muligheder og tiltag, vi kan iværksætte på baggrund af vores rolle som trusted flagger. I nogle tilfælde er der ikke behov for at rapportere indhold. Andre gange kan brugeren selv rapportere indholdet gennem platformenes egne rapporteringsmekanismer. Og nogle gange kan rådgivningen ikke rapportere på vegne af barnet, da barnet ikke ønsker at opgive sin anonymitet og give de oplysninger, der er nødvendige for at foretage en anmeldelse. Eller det kan være, at barnet ikke har de oplysninger, der skal bruges i anmeldelsen. I sidstnævnte tilfælde vil det ikke være nyttigt for barnet, at vi anmelder som trusted flagger, da vi ved, at platformen ikke vil være i stand til at lokalisere og fjerne materialet. Rådgivningen vil i disse, ligesom i alle andre forløb med børn og unge, have fokus på at hjælpe barnet eller den unge til at søge hjælp hos voksne, de har tæt på, så de sammen kan holde øje med, hvor indholdet bliver delt og vende tilbage til os. Det kan også være tilfældet, at indhold deles via krypterede tjenester som Telegram eller Whatsapp, hvilket betyder, at vi kun i meget begrænset omgang kan hjælpe som trusted flagger.

En rådgiver fortæller om, når en trusted flagger-anmeldelse lykkes:

"[der var et forløb]...hvor jeg bare skulle ringe op og fortælle, at den her sladderprofil om vedkommende, var blevet fjernet. Der blev virkelig skrevet tarvelige ting, som at hun var en luder og det ene og det andet. Og da hun ligesom fik bekræftet, at den var slettet, og hun fik tjekket, at den var slettet, så tror jeg bare, at hun sagde tak, tusind tak, 100 gange eller sådan noget"

9. SLETDet RÅDGIVNINGEN 2023 SÅDAN BRUGER VI TAL OG TENDENSER

Helt overordnet kan vi ud fra vores data konkludere, at der er stor brug for SletDet Rådgivningen, så børn og unge, der oplever noget ubehageligt på nettet, har et sted at få hjælp. Der er mange børn og unge, der har brug for hjælp til at håndtere digitale krænkelser – særligt ser vi et stigende behov i forhold til økonomisk afpresning.

Det er vigtige indsigter for arbejdet med at drive en professionel rådgivning af høj kvalitet. For med den kan rådgiverne sikre sig, at de har den nyeste viden og det bedste fundament for at hjælpe. Samtidig kan Red Barnet helt overordnet bruge data fra SletDet Rådgivningen til at kunne sætte kursen politisk og arbejde for, at der bliver sat ind de rette steder for at forebygge digitale krænkelser.

Ud over at dokumentere rådgivningsarbejdet, spørger SletDet Rådgivningen også løbende brugerne om, hvordan de oplever rådgivningen. I andet halvår 2023 blev der udfyldt 21 brugerevalueringer. Der er kommet 12 besvarelser fra børn og unge, der selv har oplevet noget ubehageligt og ni besvarelser fra pårørende til en, der havde oplevet noget ubehageligt. Besvarelserne viser:

- 15 ud af 17 brugere følte sig mere trygge eller rolige efter rådgivningen, fik hjælp til hvad de kunne gøre og fik den hjælp, de håbede på.
- 16 ud af 17 vurderede samlet set rådgivningen til at være rigtig god.

SletDet Rådgivningen får en gang imellem også direkte tilbagemeldinger fra børn og unge, som giver udtryk for, at rådgivningen har været en hjælp og været med til at gøre en forskel i deres svære situation.

...Tusind tak, det er ikke første gang jeg får hjælp, og det har faktisk været en virkelig god oplevelse, det syntes jeg bare, at du skulle vide.”

Ung, Chatbesked

Det sker også, at forældre melder tilbage efter at have været i kontakt med rådgivningen:

Kære Rådgivere, der har bidraget med hjælp og støtte. 1000-1000 tak for jeres uvurderlige hjælp og omsorg!! Jeg har et meget lettet barn, der glad har bekræftet at billedet er væk fra chatten. Det er virkelig et stort stykke arbejde I har gjort og jeg har ikke ord, der, til fulde, beskriver den omsorg, ihærdighed og professionalisme vi er blevet mødt af fra jeres side. TAK!! Ønsker jer alt det bedste. ”

Kærlige hilsner forældrene

SletDet Rådgivningen var i 2023 i kontakt med børn, unge og forældre 1.680 gange. Tallene og tendenserne i denne rapport peger i retningen af, at behovet ikke bliver mindre.

Rådgivningen fortsætter med at holde øje med udviklingen for at kunne rådgive bedst muligt og vender tilbage med nye tal og tendenser i begyndelsen af 2025 med en årsrapport for 2024.

BILAG 1: METODE OG DATABESKRIVELSE

SletDet Rådgivningen implementerede i slutningen af 2022 et nyt registrerings- og sagshåndteringssystem. Det var for at sikre endnu bedre data og viden om arbejdet i rådgivningen. Systemet har gjort det muligt at samle flere samtaler om den samme krænkelse i ét "rådgivningsforløb", hvis der er flere samtaler med den samme bruger. I et rådgivningsforløb kan der også være samtaler med forskellige brugere om den samme krænkelse (for eksempel forældre og børn). Samtidig er det nu muligt at koble samtaler, hvor rådgivningen rækker ud til tredjeparter på vegne af brugeren, med de øvrige samtaler i rådgivningsforløbet. Det nye registreringssystem giver desuden bedre mulighed for at følge udviklingen over tid fremadrettet. Men skiftet af system giver begrænsninger i forhold til at kunne sammenligne data fra 2023 med tidligere år.

Rådgivningen har med det nye system fået bedre overblik over udviklingen i rådgivningsforløbene og kan dokumentere den. Det er med til at styrke rådgivningsindsatsen, særligt i forhold til de komplekse sager med mange samtaler, og når flere rådgivere er involveret. Systemet giver forløbene id-numre, som brugeren kan bruge, hvis de kontakter rådgivningen i et igangværende forløb.

Data fra rådgivningen giver os et unikt indblik i de rådgivningsbehov, som børn og unge har i forhold til digitale krænkelser og ubehagelige oplevelser på nettet. Der vil fortsat blive arbejdet med at udvikle registreringsmulighederne og mulighederne for at samle viden direkte fra brugerne i relation til disse samtaler.

Udviklingen fra 2022 til 2023

For at få indtryk af udviklingen i aktiviteten fra 2022 til 2023 er det mest sammenlignelige tal fra 2022 antallet af "personlige rådgivninger". Dette tal blev opgjort ved, at rådgiverne registrerede en rådgivning, hvis den var med en ny bruger. Disse rådgivninger kunne bestå af flere samtaler vedrørende den samme hændelse, ligesom rådgivningsforløbene i 2023 kan. Men i 2022 var det kun første samtale, der blev registreret. De 945 personlige rådgivninger i 2022 kan altså sammenholdes med de 1.002 rådgivningsforløb, vi har haft i 2023. Tallet for 2022 indeholdt dog også en mindre andel (8 procent) skoleopgaver, som ikke er inkluderet i tallet for 2023. Så tallene kan ikke sammenlignes direkte. Men forskellen fra 2022 til 2023 er et udtryk for, at SletDet Rådgivningen har hjulpet endnu flere børn og unge sammenlignet med tidligere år.